

engelholm audio

tycker om...

Förord

Du har framför dig ett levande dokument med tankar, åsikter och synpunkter från Engelholm Audio. Levande på två sätt: 1) jag kommer lägga till mer, 2) inte omöjligt kommer jag ändra gammalt!

Titeln är "engelholm audio tycker om...". Betoningen gör mycket!

Jag har jobbat med hifi sedan 1995 och företaget startades 2001. Intrycken är självklart många och ibland baserade på hela mitt aktiva hifi-liv, ibland baserade på senaste modenycken eller något som börjat gry på senaste åren (hifi fora till exempel).

Detta dokument kommer inte ha en röd tråd med avseende på handling. Den röda tråden kommer bestå av tankar, åsikter och synpunkter kring ämnet hifi, folket kring hifi och närliggande ämnen.

På sätt och vis hoppas jag att du finner läsningen stötande. Det är inte meningen att klappa alla medhårs utan hellre väcka en tanke eller ännu hellre – väcka en debatt!

Om du läst här och känner för att kommentera eller fråga är du välkommen per mail eller telefon. Jag svarar i mån av tid och kunskap.

Ja Engelholm Audio är ju förresten samma sak som Pär Engelholm, person och företag flyter samman hos mig även om andra menar annorlunda så är det inte så!

Pär Engelholm, 1'a augusti 2006

Datum	Anmärkning
2006-09-16	Rättat lite språk- och stavfel.
2008-01-05	Nytt år och förhoppningsvis infinner sig skrivlust och skrivtid mer ofta! J

Trafikens irritationsmoment

Tisdag den 5 februari 2008

Jag läste statistik som sa att ca 70% av alla trafikanter (/bilister) var mest irriterade över andra bilister som ligger nära ens egna "bak". Märkligt egentligen, att det är över 50% - borde det inte betyda att man själv gör precis samma sak som man själv är mest irriterad över?

Trafiken är svår på det sättet att alla människor delar på samma resurs. Alla typer från gamla människor, människor som skall till dagis, människor som är försenade till jobb, människor som känner just dessa vägar väl, människor som inte hittar, människor som har tankarna på hemmet, med mera.

Jag kommer på mig själv ibland att tänka tankar i stil med "varför kör du så sakta - kom igen" eller "Oj, tack, blinkar du redan, 1 meter från svängen...". Bara veckan innan kunde jag själv varit i en situation där jag kört sakta pga att jag hittar dåligt just där.

Mycket irritation går nog att ta bort genom en förståelse för att jag i min bil kanske inte förstår situationen för någon annan person i en annan bil.

Troligen går det också översätta till annat än trafiken: varför bli irriterad över något där du omöjligen kan känna till alla detaljer eller hur situationen ser ut?

Nåväl - jag irriterar mig ändå i trafiken på vissa beteenden. Bland annat stör jag mig på bilister som inte blinkar när dom byter fil. Värsta sorten är dom som kommer från påfarts-strecka och plötsligt bara mjukt glidit över i ny fil.

Ett annat irritationsmoment är hur ofta bilister ser trafiken som en möjlighet att vinna tid. Inte hoppar vi över att borsta tänderna. Inte hoppar vi över att packa vår matlåda (å äta istället äta på restaurang). Inte prutar vi på något annat - än trafiken och trafiksäkerheten! Nejdå, i trafiken tar vi igen allt, vi håller 80 på 50-vägar, pressar oss fram vid köer, etc.

Jag irriterar mig också riktigt mycket på dåligt planerad körning. Ett exempel är där två filer går samman till en fil - precis så har vi det på in/utfartsleden här i Karlskrona. Trots att jag antar att väldigt många av dom som kör där direkt efter kontorstid vet om hur vägen och filerna beter sig så är det förvånansvärt många som ändå kör om under sista 100 metrarna. Detta oavsett hur det ser ut framför bilen dom vill om...

Resultatet? Hård inbromsning, på med blinkers, pressa in mellan två bilar, flera bilar får lätta på farten och dummast av allt - omköraren har inte vunnit 1 minut!

Usch ja - ta det lugnt i trafiken! Tänk på att andra inte delar din världsbild så kanske du slipper en irritation. Å glöm för guds skull inte att planera körningen längre i förväg än vad näsan räcker!

Historia – upprepar den sig?

Tisdag den 22 januari 2008

För mer än 30 år sedan lanserades en hifikabel i Sverige som faktiskt gav ringar på vattnet i världen! Jenving/Supra såg sin start av ett härligt svenskt företag och idag vet vi hur det slutade.

Tiden därefter fick kablarna en mer självklar betydelse i anläggningen. Borta var lakritssnören och in kom mer lämpade prylar för ändamålet. Dom flesta som läser detta dokument vet ju kvalitetsskillnaden på lakritskablar och mera anständiga hifikablar. Idag har vi ju till och med kablar med priser bortåt kvartsingens mille!

Vad hände med 10 %-regeln? Ni vet, att man skulle ta prylarnas kostnad gånger 0.1 för att veta (!) hur mycket kabelkalaset skulle kosta?

Jag tror att vi har en liknande revolution framför oss och jag tänker självklart på rumsakustik! Senaste tiden har varit explosionsartad både vad gäller försäljning, kunskap kring akustik men även antalet av dom så kallade Level 3 rummen! Grattis Marten (och Göteborg) – bilderna som rullar ut på Euphonia tilltalar iaf mig!

Frågan som initierade denna sidas skrivelser är just 10% regeln, fast självklart med rumsakustiken som objekt.

Jag har i mitt lyssningsrum stoppat in akustikprodukter för någonstans mellan 20'000 och 30'000 kr. Det är så befriande att lyssna nu, men nästan en "ånejupplevelse, vad faan har jag lyssnat på innan"! Alla rum, alla anläggningar presterar bara på halvfart när ingen akustikreglering gjorts.

En dylik level 1 reglering som jag har gjort, lyfter aspekter som ljudbild och 3D men även fokus. Lägg till en större närvarokänsla och mer tydligt övertygande timbre så är vi ett par steg till närmre sanningen. Lyssnar vi till basen upplever jag att den höjts till en sådan kvalitetsnivå att basen nu – jämfört med 80% av alla andra system – spelar tillsammans med resten! Jag har 4 stycken V4'or och det börjar ta mig f-n bli fokus även i basområdet!

Jag kan inte dölja min övertygelse kring att just systemlösningen är A och O, medan enskilda hifi-produkter utgör sekundär prioritet. I systemet ingår det självklart: cdspelare-förstärkare-högtalaren men självklart också:

- minutiös placering
- kabelval
- fotval främst för högtalare
- rumsakustik

Detta är viktigt att tänka på på forumen där akustik ses som en allmängiltig lösning på alla problem. Fel! Tänk systemlösning istället. Ta inte bort något!

Engagemang

Lördag den 5 januari 2008

Är djupt engagemang en utdöende personlig egenskap?

Jag pratar om den typen av engagemang som inte tar slut vid första frågetecknet, vid första problemet eller vid första motgången. Jag syftar till engagemang som går till botten med alla frågetecken, alla problem, alla motgångar!

Oavsett sammanhang så upplever jag ibland ungefär samma fenomen. Man har ett mål, man har något att åtrå, man vill få något gjort, ett resultat. Man kan till och med ha hela lösningen helt klar för sig.

Då händer det!

Någon (ibland till och med personen själv) kommer med negativ kritik.

Då händer något nytt.

Orken, viljan, engagemanget att genomföra vad-det-nu-var slocknar!

Det är i sig inget fel på att "bara drömma". Nej, vad jag tycker är riktigt märkligt med detta är att kritiken oftast är av marginell karaktär men ändå lyckas släcka hela engagemanget!

Exempel:

- Jag tänkte ringa dig, men jag trodde inte du var hemma så jag ringde aldrig.

Ja många verkar, på något sätt, omedvetet välja bort aktiviteter eller handlingar grundat på bagateller. I exemplet ovan är det ju bara att ringa!

Förresten, utanför mitt hus slocknade gatubelysningen och självklart bör jag ju ringa och felanmäla detta. Tankarna som for genom huvudet gick i stil med "jaha, vem skall man ringa" eller "hur lätt är det att hitta det numret då" eller "å vilka öppettider har dom? Kvarter över nio till 09:15?".

I situationer som ovan tror jag det är lätt att falla. Att inte göra det. Solskenshistorian i detta fall är att jag gick in på www.karlskrona.se sökte på "gatubelysning" och första träffen ledde till kontaktsidan med telefonnummer. Telefonisten var supertrevlig och öppettiderna var normala kontorstider! J Damen i telefonen önskade god helg och sa att detta nog skulle vara fixat rätt snart.

Kanske tvingar vår vardag oss att bli kritiska, att vara granskande, att vara *problemsökande*.

Frågan är om vi inte borde vara med *lösnings-sökande*?

Nytt år, nya löften

Lördag den 5 januari 2008

Nyårsmällarnas ljud har tystnad, champagnen är uppdrucken och den värsta baksmällan har förhoppningsvis lagt sig.

År 2007 kommer jag minnas, sett ur ett hifiperspektiv, som akustikens men också stressens år. Sällan eller aldrig har jag haft så mycket arbete, så många kunder, så många projekt som under år 2007! Datorn har varit igång varje dag. Helgdag som vardag. Arbetsdag som semesterdag. Telefonen har ringt och ringt.

Misstolka det inte som att jag inte uppskattar och tycker om kunders, entusiasters och kompisars mail – för jag uppskattar dem självklart väldigt mycket!

Men, sedan i höstas har jag börjat en dator-diet! J Datorn körs inte igång alla dagar; datorfria dagar känns riktigt riktigt skönt vill jag lova! Det intressanta för mig är tanken – vad skall jag göra istället (för datorn). Ibland glör jag självklart in i väggen, men oftare än någonsin har jag suttit i lyssningsrummet, spisat musik eller för den delen labbat och testat akustik och/eller akustikmätningar.

Akustikens år 2007. Svanå's kontakt och goa samarbete har givit luft under vingarna och första projekten är klara. Mitt egna rum har fått sig ett uppsving som jag aldrig varit med om innan. Detta till rätt små pengar sett i hifiperspektivet. Mer om detta i ett annat media.

2008 ser jag självklart fram emot. Jag har många kul kundprojekt inplanerade och "pågång". Laddad med egna erfarenheter, Svanås uppbackning och allmänt en boom för akustik i Sverige (och Norge!) blir detta nog ett riktigt kul år!

2008 är ju också ett Arken-år och planerna har börjat smidas för vad som skall hända i rummet Renen i september. Arken 2006 ser jag som en personlig succé och då infinner sig ju genast viljan att minst göra lika bra ifrån sig och gärna överträffa! J Nåja, det är några månader fram till dess...

Lika självklart som rumsakustik – Gott Nytt 2008 på alla er som läser detta!

// Pär

Konsten att förenkla

Fredag den 5 oktober 2007

På dagstv's rullar reklamen om dom mest bisarra produkterna. En mugg som kan hacka vitlök men också göra en smothie. Inte nog med detta, den går dessutom att rengöra snabbt och som grädde på moset följer det med olika ringar i olika färger så att man inte blandar ihop en vuxen-smothie med en barn-smothie... I reklamen skjuter man in klipp från fåntrattar i publiken som gör häpna, men beundrande, ansiktsuttryck.

Företag idag säljer på att erbjuda bekvämlighet. Allt från en bil till den ultimata hushållsmaskinen. Så är det och det är okej! Ända tills vi kommer till den mer absurda delen av förenklingar och bekvämligheter.

Bland nämnda dagtvreklam snurrar ett bälte du kan fästa runt magen. Vrid upp styrkan och vipps skickas elektriska signaler in i magmusklerna. Plötsligt kan du göra sit-ups framför tv'n utan att behöva ta i. Bilderna visar vältränade människor med bältet på samtidigt som ryckningarna i magen avlöser varandra. Ryck, ryck, ryck, ryck.

Man säljer på bekvämligheten (man säljer också med hjälp av avbetalning vilket ger mig än mer sura uppstötningar).

I hifi'ns värld är bland annat digital rumskorrigerig motsvarigheten. Fixa rummet utan att fixa rummet, heter det. Detta görs på flera olika sätt och det senaste som fick mina ögonbryn att höjas var Copland. Copland som annars ligger varmt om hjärtat med sina läckra cdspelare och faktiskt gav mig en av mina tidiga nirvanaupplevelser hos Dennis Brunby i Kalmar!

Nåväl, maskinen kopplas in på analogdelen varpå en AD-omvandlig sker, därefter EQ'as det fram och tillbaka för att slutligen DA omvandlas. Vi med cdspelare får alltså följande kedja: CD, DA, AD, DA innan det är dags för slutsteg, högtalare och rum.

Vid demotillfället var man missnöjd med rummet som sög energi vid 80 Hz och man bad mig ställa in basabsorbenterna. Gissa om jag var sugen på att fråga varför dom inte fixade "problemen" med sin digitala mirakelmaskin! Fast jag visste ju redan svaret:

- Den löser inte problemet.

Gör dig själv en tjänst, ställ dig dessa frågor:

- Bör det hela rumskompensering eller rumskorrigerig?
- Bör man rätta till problem vid källan (dvs rummet) eller skall man dämpa symptomen?
- Är det klokt att införa extra AD/DA-omvandlig, skapa ett behov för extra ström- och signalkablar?
- Passar en digital huvudvärkstablett in i ditt system med guldsäkringar, silverkablar, superkontakter i väggen?
- Är rumsakustikreglerig dyrare eller billigare än nämnda produkt?

Den sista frågan svarar jag på: Billigare och bättre!

Att bestämma sig och hålla den röda tråden

Söndag den 16 september 2007

Visst är det imponerande med människor som drar det ena projektet efter det andra projektet i hamn! Nu menar jag inte dra i hamn som 90% färdigt eller för den delen 50% färdigt, utan dom som blir verkligen klara. Till 100%!

I dagens samhälle är intrycken är många, ens egna vilja ibland splittrad; vad skall man göra och hur länge skall man hålla på innan man ger upp?

Rumsakustik är inget nytt i hifivärlden men att verkligen göra något åt sin rumsakustik är däremot relativt nytt. Till detta finns flera förklaringar, t.ex. tror jag man bodde längre på samma ställe förr i tiden men självklart har också dagens inredningsmode en fot med i spelet. Men först ett litet utspel.

Hifimässa efter hifimässa klagas det på dyra anläggningar som låter knappt ens mediokert. I Sverige har vi hifimässor flera gånger på år och varje gång är det samma visa: det låter inte bra och närmaste och viktigaste orsaken är rumsakustik. Alla säger det, både privatpersoner, besökare och självklart är det bekvämt och skönt som säljare/producent att skylla ett dåligt ljud på just akustik.

Trots denna kunskap kring att rummet spelar så stor roll är det många besökare som går hem till sina anläggningar i nakna, kala rum och försöker njuta för fulla muggar. Men det är klart – dom har ju satt upp en liten kudde i hörnet mellan tak/vägg/vägg samt satt en råtta på cdspelaren, så dom har ju gjort vad dom har kunnat...

Rumsakustik handlar om att lägga en grund för musikåtergivningen. Är man intresserad av musikåtergivning, bestämmer sig för att investera pengar för att möjliggöra musiklyssning, ja då ska man se över akustiken! Rumsakustik går dessutom att bygga på i steg (det är lätt att bli akustikberoende) allteftersom ekonomin tillåter.

Antalet paralleller eller liknelser eller analogier till rumsakustik vs stereon känns närmast oändliga. Rummet är miljön i vilken stereon skall trivas! Inte planterar du en pelagon i grus? Inte använder du en bil på havet? Inte bestämmer du träff med dina kompisar i öknen?

Jag imponeras av hifientusiaster som bestämmer sig för att ge anläggningen rätt arbetsmiljö och som löper den röda tråden ända ut. Snacka om entusiasm!

Att göra något långsamt

Söndag den 9 september 2007

Ja, det är fan en lyx! Sedan Arkenmässan har jag haft fullt upp med Engelholm Audio plus att jag och tjejen flyttade ihop (och in i hus). Nu äntligen är jag glad att säga att jag är ikapp och klar så att framtiden kan planeras på ett drägligt sätt, med plats för arbete, vila, eftertänksamhet. Med lite tur kommer jag bättre hinna med att skriva av mig här, på detta ställe.

Ett av mina senaste jobb har varit ett specialbyggt Delo, med en delningsfrekvens på 60 Hz. I samband med detta bygge bestämde jag mig för att ta tag i och förbättra/nykonstruera apparatlådan. Självklart med tankarna på att så mkt som möjligt skall återanvändas mellan Delo och Prelo.

Vissa, för att inte skriva många, kunder vill ha det dom köpt levererat direkt. Tja, så är det även för mig ibland även om jag försöker intala mig att livet inte blir tiofalt bättre av att jag får min produkt 10 dagar snabbare. Kunden till detta Delo har uppvisat tålmod och en fantastisk inställning för att inte tala om attityden "hellre kvalite än hastverk"! För mig har det känts kul att få jobba i mänsklig takt, jobba med lite extra kvalitets-tänk, att ritkigt få pyssla om min produkt till dig. Tack Rolf och hoppas du blir nöjd!

Det andra jobbet nu på sistonde som varit påtagligt är ett kundunikt bygge med T&P bas/mellanregister tillsammans med Scan Speak diskant. Otroligt kul och unikt, varför högtalaren döptes till Uniq av beställaren. Även detta projekt har med självklarhet inte blivit klart "direkt" och det är bara att buga inför kunder som har förståelsen för att hantverk tar tid men också har en så tydlig och klar röd tråd i vart dom vill med sin hifi- och musikupplevelse. Tack Jonny!

Inför hösten står akustik på programmet. Sverige men även Danmark (som vi inte riktigt lyckades klå i fotboll igår) verkar hungra rejält efter akustikhjälp. När det gäller akustikhjälp har det två saker gemensamt med det som står här ovan: det är inte klart direkt och det gäller att veta vart man vill att man känner till sin röda hifi-tråd.

Nu ser jag fram emot höstmörkret! Ved är inhandlat, en skivbeställning på gång och IKEA har fått sälja ett gäng värmeljus. Låt hifi'ns säsong börja! J

Att skapa är att leva?

Lördag den 12 maj 2007

Tjänstesektorn ökar och mängden **riktigt** arbete minskar.

Vad skiljer förresten riktigt från oriktigt arbete?

En kompis till mig sa att riktigt arbete är sådant arbete som du duschar efter att du ha utfört, inte innan.

Idag är det filer på datorn, elektroniska dokument eller i bästa fall ett riktigt samtal över telefon. När man är klar med sitt arbete är det svårt att se något faktiskt, något fysiskt som har skapats.

Så är det för mig i mitt daglig-arbete. Att min "Sent items-box" har vuxit med 100 mail under en vecka gör mig inte lyckligare.

Jag tror att detta fenomen är en förklaring till varför jag - och många med mig - uppskattar riktigt arbete (på fritiden). Exempel är trädgårdsarbete eller varför inte matlagning? Tillfredsställelsen i att se nått riktigt, något äkta, växa fram är stimulerande.

Som jag skrev om i tisdags har jag en ny akustik-produkt på gång. Just nu skapar jag! Speciella fräs-stål beställs, kontakter knyts med nya småföretag (som kan sin business innan och utan), min längtan efter att se ett färdigt exemplar eller för den delen en färdig del av slutprodukten är en otroligt stimulerande del av resan.

För att ge lite mer information kan sägas om produkten att den är verksam över 5 oktaver! Inget är som väntans tider...

Att synas

Tisdag den 1 maj 2007

Reklamen mördar och tränger in i vardagen.

Trycket på oss konsumenter, men även på mig som företag, ökar i stadig takt. Telefonen ringer lika ofta från sälj- eller undersökningsföretag som från kompisar! Erbjudanden om gratis kallingar, gratis rakblad för att inte tala om alla fantastiska telefonabonnemang som alla är billigare än varandra. Förresten – hur i hela friden skall jag veta om telefonanvändandet bli blir totalt sett billigare? Med t.ex. ett abonnemang som sägs ge mig 50% rabatt på samtal mellan 18:00 och 20:00 jämfört med det jag har, hur mycket billigare blir det då? Uruselt. Tacka vet jag flatrate på samtalen. 700 kr i månaden och fri samtalstid, fria sms och mms. Nu kan vi snacka om att jämföra priser! J

Marie Lindberg är ett lysande exempel på varför reklamen får ta sån plats. En oansenlig, normalduktig musiker går från grunskollärarinnan till "the" grundskollärarinnan. Allt beroende på exponering i melodifestivalen 2007. Ta mig inte fel; Marie är duktig, spelar och representerar en äkta musik som jag gärna vurmar för till skillnad från exempelvis Cosmo4 eller varför inte Magnus Uggle. Men tänk på genomslagskraften! Vad häftigt!

Samtidigt, tänk på om det inte finns fler i Sverige i samma paritet som Marie Lindberg. Klart det finns! Musicerande män och kvinnor i hela Sverige kan nog ha delade känslor inför Marie-fenomenet. "Bara" för att hon va med i Melodifestivalen... Hennes debutalbum gick direkt in på första plats på försäljningstoppen...

Hifi'n då? Jag önskar mig nödvändigtvis inte mer reklam, det handlar ju bara om att lasta upp pengar, men vad kul det vore med en mer redig exponering. Till hösten har jag därför planerat in att köra en sväng runt Sverige med Engelholm Audio's produkter i bagaget. Hojta till om du eller ditt gäng är sugna på besök!

Förresten – nu i dagarna jobbar jag hårt med att ta in för försäljning eller själv producera för att kunna sälja akustikreglerande produkter. Framst siktar jag diffusion när det gäller färdigprodukter. Detta saknas nästan helt på marknaden på ett vettigt sätt.

Ses till hösten? ;-)

Intresseorganisation för musik, hifi och bra ljud

Fredag den 19 januari 2007

För ett par år sedan öppnade jag en fråga kring en intresseorganisation för musik, hifi och bra ljud!

Frågan fick delat mottagande. Bland annat LTS såg rött och hackade på mig i 5 sidor för att sedan erbjuda en plats i gänget. Många andra hejade på och tyckte detta var en bra ide, ett fåtal till och med mailade mig och sa att dom gärna kunde ställa upp och bidra. Nån var duktig på att skriva, nån hade bra kontakter med media, nån hade bra koll på skivor och inspelningsteknik, nån kallade sig själv "allt-i-allo".

Vilken respons (tack igen)!

Tyvärr kom detta helt fel i mitt liv, jag var mitt uppe alldeles för mycket. Jag kunde inte fortsätta driva frågan, tyvärr.

Jag hade planer på att dela ut "Falsk-noten" till de musikalalbum som komprimerats för mycket eller de album vars cd-copy-protection gav dålig bismak. Jag tog dessutom upp kontakten med Plaza Interör – ett magasin om inredning – för att i en artikel peka på möjligheterna till inte bara ett bättre ljud utan också ett trevligare sällskapsrum där man kan tala till varandra utan att det låter som i kyrkan!

I mina vildaste fantasier hade jag hoppats på att kunna, som det heter, *rasa* mot något av detta i Aftonbladet. Ja, vaddå da? Många andra grupper är representerade med en intresserorganisation – områden som upplevs marginella jämfört med "bevarandet av musikaliska händelser": en dokumentering alltså!

Det är dags att vi hifinerdar kommer upp ur källaren med heltäckningsmatta, tar ner äggkartonger från väggarna och visar att bra ljud och trevliga rum att umgås i är nåbart!

E du med?

Har du läst manualen...

Fredag den 19 januari 2007

Jag har nyligen köpt och därmed flyttat in i hus. Ett underbart 1 planshus om 140 kvm varav ett av rummen är märkt "musikrum". Med huset kommer ett ansvar som blir väldigt påtagligt - inte minst nu när stormen Per (!) drar fram över Sverige. I helgen fick förresten ett plåttak ett par extra spikar för att hållas på plats...

Med detta ansvar kommer självklart alla mäns drömar: maskiner för att kunna bygga, snickra och ibland (verkar det som) bara väsnas. På min inköpslista har jag redan bockat av geringssåg, cirkelsåg, pelarborr, kofot, yxa, stenhuggarborr, sticksåg, överhandsfräs...ja listan är lång.

Geringssågen är en en 1100 watts maskin god nog att kapa av vilken kroppsdel som helst. Maskinen är därför försedd med ett plasthölje som kapslar in sågklingen och som automatiskt snyggt fälls undan när man i en rörelse fäller ner klingan och samtidigt håller inne en säkerhetsknapp.

Har jag läst manualen? Nej. Har jag kollat instruktionerna? Nej.

Hur kommer det sig att man frånsäger sig allt eget ansvar?

Maskinen är på 1100 watt. Klingan snurrar med ett antal tusen varv per minut. Klingan är vass. Jag känner mig lite utmanad av maskinen. Klarar jag att få ihop den utan manualen? Klarar jag hantera den utan manualen? Tack och lov lyckades jag, alla fingrar är fortfarande i behåll, men frågan kvarstår: Hur kommer det sig att man frånsäger sig allt eget ansvar? Kanske beror det på att jag som kund och användare räknar med att produkten är "idiotsäker"? Varje sånt frånsägande av eget ansvar är ett närmande till USA's korkade konsumenter. Vi hör rykten som mångmiljon-stämningar för att inte tillverkaren av motorsågen satt en varningslapp på bladet, eller McDonalds vars kaffe råkade bränna någons tunga. Jösses.

Maskiner i allmänhet skall vara intuitiva, dvs självförklarande i hur man använder dem. Det funkar oftast väldigt bra och oftast är det bara underhåll som inte alltid är lika intuitivt. Som exempel på det är renhållning av min espressomaskin som uppenbarligen inte städar sig själv medan användandet är väldigt rätt fram, intuitivt och dessutom väl beskrivet i manualen!

Jag lyckas inte göra mina högtalare intuitiva i sitt användande. Det krävs minutiös intrimning, kunskap och inte minst tid för att testa sig fram och "tycka själv". Men det är en del av tjusningen!

Too many knows the price of everything but the value of nothing...

Onsdag den 29 november 2006

Ett verkligt intressant uttalande som verkar gälla mer och mer. Många tappar kontrollen på värdet av en produkt, men desto fler kan priset på produkten.

I tidningar testas oftast produkter i samma prisklass. På fora ställs frågan "vilken 10'000-kronors-förstärkare passar till mina 8'000 kronors-högtalare?". Frågan borde handla om egenskaperna...men här torskar alla och säger samma sak: "Jag vill ha neutralt ljud, bra bas som hellre får vara ren än stark och bumlig...".

Är det bekvämligheten som gör att vi betar oss såhär? Är det lättare att komma ihåg en siffra än egenskaper?

Kanske beror det på att i synnerhet hifi är väldigt svårt att kvantifiera. Vi kan ju inte ens komma överens om hur vida det är bra eller dåligt med fullt frekvensomfång! Hur skall vi kunna komma ihåg egenskaper och ännu svårare: hur skall vi vikta egenskaperna mot värdet? Värdet på egenskapen verkar ju uppenbarligen skilja sig från person till person.

Är vi på väg till det scenario där personens smak sätter värdet och därmed priset på produkten? Ett lysande exempel är priset på paraply. Skall priset på paraplyt stiga när det regnar?

Jag tror att stora hifi företag har större korrelation mellan pris och prestanda än många mindre hifi företag medan små hifi-företag är mer divergerade när det kommer till pris/prestanda korrelation.

För min del – och därmed Engelholm Audio's del – gäller självkostnadspris + arbets-montering-kostnad+fast marginal. Därför är inte mina produkter helt lätt att jämföra prisklass-mässigt med andra företags.

Återförsäljare verkar börja tycka om mitt tänk. Detta trots att dom lastas med att köpa in mer än ett par högtalare åt gången för att kunna erhålla tillfredställande marginal!

Snart firar vi födseln...

Tisdag den 28 november 2006

Nu drar det ihop sig och hela Sverige, och resten av länderna för den delen, förbereder sig för att fira födseln. Själv har jag en egen födsel på gång; Engelholm Audio har en ny golvstående 2-vägshögtalare med beräknad nedkomst i mitten på december!

Namn: Floro!

Min dröm när det gäller högtalare är total kontroll på allt. Som ett steg i detta kommer nu Floro där jag specificerat bas/mellanregistrets egenskaper ner på detaljnivå. I Floro spelar ett 7 tums element med egenspecad talspole, membranvikt, upphängning, Q-värde, med mera. Detta resulterar i en tvåvägare med rumsren storlek och mått samt en ny låddesign som åt minstone jag faller för.

I och med kontrollen över elementegenskaperna ges output ner till 30 hz i friluft, i rum betydligt djupare än så... Lägg därtill en känslighet runt 90 db/wm och den vanliga Engelholm Audio konstruktionen med sinne för helhet och detaljer och vi har en väldigt potent ny golvstående högtalare.

Den nät-surfande hifientusiasten har förmodligen sett en glimt av Floro i andra sammanhang och det är dags att knyta ihop säcken.

Håll utkik för snart kommer storken! J

Äpplen och päron

Tisdag den 14 november 2006

På forumen böljar diskussionerna kring rörförstärkare. Jag orkar inte med diskussionen kring effekt mer än att de flesta rörförstärkare har för låg sådan. Jag tänkte på denna sida prata om vad dom flesta rörförstärkare gör med ljudet.

En av de grejerna rörförstärkare gör är att lägga till en hel del distorsion. Denna distorsion är ganska öronvänlig och ger det mesta lite extra "ludd"...vissa kallar det "kropp". Fine.

Bortsett från detta då? Är resten bara magi och rörens fantastiska egenskaper?

Njäee...I en rörförstärkare är det oftast rätt hög inre resistans. Om dina högtalare inte har hög impedans relativt den inre resistansen i slutsteget och om dessutom högtalarnas impedans inte är jämn (/linjär) kommer det hända grejer.

En typisk 2-vägs högtalare har 2 impedanstoppar under 100 hz och en impedanstopp runt 2000 hz. Storleksordningen varierar självklart, precis som exakt vart topparna finns – om dom ens finns. Jag är dock säker på att merparten av alla högtalare ser ut såhär.

Om vi spelar med en normal transistorförstärkare kommer högtalaren frekvenssvar att se ut väldigt likt så som tillverkaren har designat högtalaren. Troligtvis är det förhållandevis frekvenslinjärt.

Om vi byter till en rörförstärkare med högre inre resistans kommer vi få en spänningsdelning. Vi bränner alltså lite av (den lilla röreffekten) inne i slutsteget!

Där vi har impedanstoppar kommer vi däremot att få full effekt.

Detta resulterar i att vår rörförstärkare fungerar som en varmt lysande EQ. Förstärkaren kommer med stor sannolikhet att EQ'a upp området kring 2000 hz med allt från ½ dB till 5 dB. Detta hörs.

Kontentan av detta nu då?

För min del är detta fel men jag säger ändå: so what! Så länge man inte tror att detaljeringsgraden har med rören att göra, med rörtypen att göra eller med det faktum att det är silver-kablar att göra, är det OK att göra som man vill! Men skilj äpplena från päronen: en hissning av området 2 khz kommer att höras oavsett rörförstärkare eller inte.

Kompromisslös

Tisdag den 14 november 2006

Kompromisslös konstruktion – yeah right!

Det har tagit mig lite tid, men nu äntligen har jag genomsådat ordet "kompromisslös".

En konstruktion är inget annat än kompromisser. Relativt andra konstruktioner kan den vara en mindre kompromiss, men aldrig kompromisslös!

Hör ni ordet kompromisslös – tänk efter...

Flygfän

Tisdag den 14 november 2006

Här om veckan var jag och familj (numera 6 personer) i Barcelona! En underbar storstad som jag väljer att kalla storby! Resan var underbar och blev verkligen en uppladdning såhär i höstmörkret. Allt var bra...så när som på:

Resan dit gick förresten med RyanAir. Klockan 07:05 skulle planet "ta av" från Skavsta.

Med på planet satt 15 värmlänningar. Klockan 08:00 var stämningen hög. Man drack sprit, skrek åt varandra "Bosse kom tillbaks här nu å sup" – man levde livet! På bekostnad av mitt (och andras) lugn.

Fy faan för att supa en morgon klockan 08:00.

Fy faan för att störa andra människor så tidigt.

Fy faan för att dricka sprit serverat ur plastpåsar av lågavlönade flygvärdinnor som inte pratar svenska.

Fy faan för folk som gör sig lustiga över "Stewarten" som inte pratade flytande svenska (men som ändå försökte och lyckades göra sig förstådd).

Värmlänningarna åt sidan blir jag inte klok på folk som hela tiden pratar om flygplanet, hurvida vingen sitter fast, vad som händer om den lossnar eller om det "inte luktar lite bränt". Jag tillskriver mig inte som flygrädd. Jag är nog mindre flygrädd än gemene man. Men tänk de som sitter skiträdda i planet och hör alla dumma kommentarer kring säkerhet!

Nästa grej i flygplan är säkerhetsbältet och mobiltelefonen, främst bältet tycker jag! När man landat skall 200 personer ut genom 2 väldigt små dörröppningar. Ändå är det ett gäng idioter som vägrar ha på sig bältet ända fram. Samma idioter skall dessutom ställa sig upp trots att planet fortfarande rullar. Tror dom att dom kommer ut snabbare om dom får ner sitt handbagage 30 sekunder tidigare?

Hemresan däremot gick superbra!

Förresten – man har inte sett fotboll för än man sett Barcelona spela på sin hemmaplan! My good!

Valet 2006

Tisdag den 14 november 2006

För några månader sedan var det val! Vi fick byte av regeringsblock och jag är inte annat än glad för det. Inte bara för att jag röstade på alliansen utan också för att det är bra med ombyte och att röra runt lite!

Rivstarten som den nya regeringen fick kunde dock ha gått bättre! Journalister rev upp gamla synder och blåste upp. Jag tycker det är jäkligt fel att inte betala radiotjänstens pengar, när det nu är så det funkar. Det är minst lika fel att det inte ligger inbakat i skatten.

Svartjobbande barnflickor var nästa punkt på löpsedlarna. Klantigt men frågan jag ställer mig är hur många svenskar som någon gång under sitt liv anlitat svart arbetskraft eller köpt en produkt utan kvitto?

På vissa företag kan vissa personer, chefen, teknikern eller en projektledare få en enorm cred för sitt jobb. Arbetskompisarna, kunderna ja till och med konkurrenterna pratar om "omänskliga" insatser personen i fråga utför! Hur kan han hålla allt i huvudet? Hur kan hon hinna med allt? Hur håller han humöret uppe? Hur pallar hon?

Samma krav ställer vi på våra politiker. Fast dom får inte fela i det privata livet...

Mk I, II och TRE

Tisdag den 10 oktober 2006

Att skapa en produkt med ett bestämt mål, en produkt som skall utgöra en funktion, lösa ett problem – det är svårt om man vill ta in många egenskaper. Tro mig! Att täcka upp allt från miljövänlighet till rationell paketering, bra teknisk konstruktion, lätt montering och servicebar...Ja jösses vad det bygger på ju mer man tänker på det!

Jag är på sätt och vis otroligt mycket **för** att utveckla modeller iterativt. Det betyder att man vidareutvecklar samma modell under lång tid istället för att börja på en blank sida varje år en ny modell skall fram.

Svårigheten är bland annat att hålla sig. Det är lätt att bli sugen att testa något helt nytt, en ny komponent som nyss utkommit.

En annan svårighet är att veta vad som är *mest fel* på den gamla konstruktionen. Det gäller att veta vad som är flaskhalsen och för att veta det måste man veta hur det fungerar på detaljnivå.

Att erhålla en *skillnad* är inte svårt att åstadkomma. Väldigt många ändringar, så som att byta kondensator, byta spole, byta element, staga lådan, lägga in en stenplatta under högtalarna – allt kan ge skillnader! Det svåra är att veta varför det blir skillnad och att kunna säga varför och om skillnaden är till det bättre eller bara annorlunda.

Kondingar kan ex ha toleranserna på fel hålls och ge tonkurveskillnade.

Spolarna kan ha olika Rdc och ge olika känslighet men även basreflexavstämning (Qes påverkas och med den parametern även Qts).

Även samma elementmodell kan skilja iom toleranser. Olika element har aldrig samma egenskaper vilket gör jämförelsen väldigt svår.

Stag i lådan ändrar volymen.

En stenplatta under högtalaren ändrar avståndet till tak och golv vilket ger ändrade förutsättningar.

Vad jag vill säga är att det är svårt! Det är jättesvårt att med säkerhet säga att DET är bättre än DET. Det är samtidigt viktigt att vara ödmjuk och inte dra förhastade slutsatser. Det behöver ju inte vara stenens tyngd eller täthet som gör högtalarna ett helt annat fundament, utan det är mer troligt att högtalarna faktiskt spelar på en annan plats i rummet än innan, nämligen högre upp!

Jag passar på att önska er en trevlig höst! J

Att nischa sig

Onsdag den 4 oktober 2006

I Karlskrona där jag bor finns en Volvo-handlare, en Saab-handlare, en BMW-handlare och så vidare (och bara en skivaffär L). Servicen på alla dessa ställen är väldigt dålig. Säljsidan är rena rama skämtet och mitt pris går till säljaren med vilken följande scenario utspelade sig:

S: "Denna bilen är fin, har gått 12'000 mil och har all utrustning!"

Jag: "Trevligt men 12'000 mil är mer på mätaren än vad jag vill ha."

S: "Ja men bilen är företagskörd!"

Jag: "Jaha – det spelar ju ingen roll!?!"

S: "Jo visst det vettu! Företag tar ju hand om sina bilar så bra att dom här 12'000 milen är som 4'000 mil körda av en privatperson som inte har råd att serva den ordentligt"

Det blev ingen affär där! J

Säljare kan (tydligen) säga vad som helst. Ansvarskänslan har jag inte sett ens en gnutta av. Men hur kan dom vara sådana här? Enkelt- nischning! Alternativen, konkurrensen, är liten – kör 5 mil för närmsta Volvohandlare!

Jag själv har jättesvårt för att ens abstrahera sanningen, paketera den snyggt och kommer med en rubrik. Jag är nyanserad, väldigt mångnyanserad! Som så många andra egenskaper finns det för- och nackdelar. fördelarna är ju uppenbara: som lyssnare ges du möjlighet att förstå hela grejen. Nackdelen lika uppenbar: du får en massa prat/information som du kanske inte orkar ta till dig eller ställning till.

Idag blir vårt samhälle mer och onyanserat. Kravet ställs på dig som mottagare av informationen att ta reda på runt-ikring-förutsättningarna. Att en bil t.ex. är "bäst i test" är ju bra...men om den testen gjordes av PRO (pensionärernas riksorganisation) då? Vi väntas acceptera detta.

Inte sällan ser jag reklam där slogans och argument är slitna ur en kontext. Satt i sin kontext är det inte mycket att skryta med...

Att vara nyanserad tar längre tid och ger kortsiktigt potentiellt färre kunder. Men visst – låt gå! Hellre få kunder som gör medvetna köp baserat på mycket information, än många kunder som tar beslut baserade på lösryckta rubriker.

Arkenmässan – en milstolpe för mig

Söndag den 17 september 2006

Jag tackar HifiConsult för en bra arrangerad hifi-mässa i Göteborg! Det var mässdebut för Engelholm Audio vilket betyder att jag inte har några referenser som utställare. Men jag tycker det mesta flöt på bra och enda orosmolnet var tillgången till rummet (kl 22:00 torsdag kväll). Nu löste sig även det bra för mig och jag fick tillgång till rummet (Renen) tidigare än så.

Två tack (ett vardera) skall riktas till Audio Nord och Digitalbild som snällt nog låna ut Theta-spelare, NordOst-kablage samt Rega-elektrik och Chord-kablage. Theta-spelaren imponerade ljudmässigt som sig bör, men kanske främst handhavandemässigt som en spelare jag faktiskt kan leva med – och det är en multispelare som "spelar allt utom radio och vinyl"! Rega är ruskigt prisvärda samt har funktioner som passar perfekt i mitt Engelholm Audio Active Concept-tänk. Rega Mira 3 har både Pre out och Main in! Super tillsammans med Delo! NordOst Heimdal är chockerande och jag hoppas kunna återkomma i ämnet...

Att ställa ut är ett mindre företag i sig. Min ljud-tillverkare har skadat knäet och rehab har inte gått planenligt. Därför blev jag tvingad att till slut ta tag i lådtillverkar-frågan och jag hittade ett bra snickeri som lovade göra sitt bästa. Detta betydde leverans på tisdag eftermiddag samma vecka som mässan. Jag hade två kvällar på mig att montera Mino och Baso. Ja ni som var på mässan vet att det gick bra, som tur är. Provmätningen på onsdag kväll, för att kontrollera att allt var OK var en session i sig. Jag har sålt mitt försteg jag normalt använt vid mätningar – nu var det rätt in i slutsteget. Således skickade jag drygt 150 watt rätt in i Mino. Mino höll vilket i sig ju är mycket positivt. Efter det mättes impedans och sen var det dags för nästa Mino att provmätas. Jag tryckte på "Go" och mätningen startade men ljudet var inte det vanliga "BRSSCHHHHHHHH"...det mest knittrade eller nästan sprakade. Märkligt tyckte jag. Jag körde igen – hur korkat är det? Våldigt! Samma konstiga ljud igen.

Det visade sig att slutsteget inte var inkopplat på Mino utan istället var kortslutet. Nåja – in med kablarna i Mino och kör igen: allt funkade perfekt!

Brukshifi och bruksmät-utrustning! Tack för det!

Klockan var 22:30 på onsdag kväll och jag kände att jag var nog färdigmätt för den veckan!

Sist vill jag säga TACK till alla besökare. Ni lyssnade tålmodigt på mig och mina produkter, jag uppskattar att ca 20% av er hade med egen musik, nu hade respekt för varandra (förutom 4 pers) och visade hänsyn för att andra vill lyssna. Feed back'en från många av er per mail, PM, inlägg på fora, etc är otroligt positiv. Jag har för min egna skull sammanställt allt i en textfil och jag blir rörd! Tack!

Tack också för de skivor jag fick – ni vet vilka ni är!

Filtrera det värsta

Måndag den 28 augusti 2006

Filter i en högtalare är ett nödvändigt ont. Nödvändigt därför att vi inte har något ensamt högtalarelement idag som täcker hela audioområdet ensamt med önskad spridning och kvalitet.

Tillverkare skriver på nätet allt från:

"vi använder bara 1:a ordningens filter därför det fasvrider minst och släpper igenom musiken bäst"

eller

"vi använder bara 4:e ordningens filter därför det ger bäst kontroll och låter elementen jobba i sitt bästa område".

Varför pratar man om filtret? Är det intressant som enskild byggsten? Ett passivt filter är ingenting utan en last. Ett filters ordning är ju intressant endast tillsammans och summerad med den akustiska output'n.

I vårt fall utgör högtalaren lasten, en komplext sammansatt historia med bl.a. likspänningsresistans, induktans, en egenresonans, med mera. Den akustiska output'n skiljer högst väsentligt mellan olika membranformer och material för att inte tala om storlek.

Men självklart – ordningen på filtret är ju viktigt...

Ett filters uppgift är att snygg avlasta och överlämna till nästa element i ordningen.

Pratar vi passiva filter har vi dock ett par problem. Dels är lasten inte en ren resistans. Dels är den icke rena resistansen konstant när du spelar.

Impedansvariationerna vet många om. Men att den värme som bildas i talspolen höjer impedansen är inte lika känt, ännu mindre konsekvenserna därav. Med ändrad impedans (höjd t.ex.) ändras filtrets överföringsfunktion (lasten blir nått annat). Det filter som nyss delade vid t.ex. 300hz delar nu någon vid någon annan frekvens. Plötsligt överlappar elementen varandra på ett annat sätt än innan. Tonkurvan är ändrad. Detta oavsett 1'a, 2'a eller 74'e ordningen.

Med aktiv delning slipper man detta.

Just nu, passa på!

Tisdag den 22 augusti 2006

OnOff, Siba, Elgiganten med flera kör samma reklam-trix.

"Just nu", heter det.

Som konsument lockas vi att tro att detta är ett tillfälle helt unikt! Just nu, passa på, sommar-rea, pressade priser och allt vad fan dom lovar.

Tänker man bara efter så är det ALLTID ett passa-på-pris. Antingen är det sommar-rea, skolstarts-rea, höst-rea, jul-rea, mellandags-rea, nyårs-rea, sportlovs-rea, påsk-rea eller tja...ni förstår! Det går ju runt hela året och det lanseras som ett passa-på-pris.

Uppenbarligen köper kunder från dessa företag då företagen verkar överleva och det i sig legitimerar deras existens i den värld vi lever i. Fine!

Men vi företag som försöker överleva på andra premisser än just-nu-pris? Hur i hela friden skall vi göra? Jag driver Engelholm Audio och självklart försöker jag tjäna pengar på det jobb jag lägger ner eller produkter jag säljer. Även om det i många fall slutar med bär-plockarlön. Däremot *måste* jag inte tjäna pengar för det kommer från annat håll...men nog vill jag ha in pengar för det jobb jag ändå lägger ner!

Hur skall man få människor att stanna upp, fundera på hållbara kvalitéer, ta ställning till äkta kvalitet, äkta hantverk? Går det att påverka nån? Jag vet faktiskt inte. Många verkar oberörda av ord som hantverk.

Å andra sidan så är entusiasmen från oss som tycker om hantverk värd väldigt mycket "per person" så jag tycker det väger över. Äkta hantverk, produkter som inte är framtagna containervis heller inte skeppade över halva jorden känns i mina händer mycket bra!

Hur känns det för dig?

To do-it-yourself, or not to do-it-yourself

Tisdag den 22 augusti 2006

Jag började själv i DIY-träsket. Det är kul och lärorikt; jag hade dessutom tur som kom i kontakt med bra människor.

Nu har *jag* servat DIY-människor under ca fem år och jag lovar att alla typer finns! Från den mest fanatiska till den...ännu mer fanatiska! Skitkul!
Engagemang är härligt!

En sak stör mig emellertid med DIY. Pengarna!

The do-it-yourselfer who does it for the money, does it wrong!

DIY gör man med prio 1,2 och 3 för att det är roligt, för att bygga nått själv, för att kunna se om man kan. Nr 4 är för att man kanske kan bygga ihop något som spelar bra för pengarna.

ProAc 2.5 sägs vara klonad. Den är inte en klon men utseendemässigt väldigt lik. Jag vill minnas att den äkta 2.5'an ligger någon stans runt 40'000kr. Klonen bygger du ihop för under 10'000kr. Är det någon som på allvar tror att DIY'aren har sparat 30'000? Jasså? Fel!

ClonAc är en bra högtalare som presterar bra för sina pengar. Den behöver matchning som alla andra högtalare och den har dessutom en något egen spelstil vilket ägaren måste tycka till om (och helst tycka om).

HFLS-1 är ingen klon men påminner om ClonAc på det sättet att det finns en rätt stor användarbas, det är ett färdigt recept och enligt många presteras väldigt bra ljud för pengarna.

Att DIY'a handlar inte om att spara pengar. Det handlar om att bygga något själv, att lära sig att göra något som är fysiskt. Det är inget att spotta på alls!

För visst är det så att vi på senaste tiden (årtionden) mindre och mindre bygger faktiska fysiska grejer i våra jobb eller på fritiden? Skriva dokument på datorn, surfa internet, titta på tv...

Därför tycker jag det är skönt att skapa något fysiskt oavsett om det är bygga en högtalare eller höstgräva ett land...

Så DIY'a för fulla muggar...men inte för pengarna!

Arkenmässan stundar

Tisdag den 15 augusti 2006

Enligt HifiConsults Arken-site är det idag 24 dagar kvar till Arkenmässan 2006 öppnar, en mässa som för övrigt slår upp portarna för 7'e gången!

I år blir 1'a gången för Engelholm Audio som utställare.

Jag är nervös, spänd, glad, förväntansfull, eftertänksam, ivrig, kluven, med mera. Vad skall tas med? Hur skall rummet inredas? Hur ser rummets tak ut? Hur skall belysningen vara? Vilken belysning finns? Vilka kläder känns ledigt och bra? Skall jag köra fasta demotider som dom "stora grabbarna" eller mer spontant och fritt? Måste jag spela Diana Krall hela tiden? Eller Nils Löfgren? Skall jag sätta upp en "prata gärna"-skylt för att inspirera till diskussion, kommentarer och kommunikation så jag slipper stå själv "å tjöta" i tre dagar? Jag är i alla fall sugen på en skylt med överkryssad mobiltelefon...

Ekonomiskt är det en utmaning för ett mindre företag som Engelholm Audio ändå är. Bara pique-tröjorna med tryck kostar 350kr styck och jag räknar kallt med att lätt förbruka en per dag och så kommer även min hjälpsamma kompis att göra.

Så snälla: kom förbi Renen, säg hej, lyssna och tycker du att det låter dåligt säg åtminstone att pique-tröjan är snygg!

Väl mött!

Ett känsligt ämne...

torsdag den 10 augusti 2006

Känsligheten för en högtalare är som oftast en balansgång mellan att vinna något och samtidigt förlora något annat.

Effektiviteten beskrivs enligt:

$$n_o = \frac{r_0 * (Bl)^2 S_d^2}{2 * p * c * R_E * M_{MS}^2}$$

r_0 = luftdensitet

B = magnetiskflux

l = talspolelängden

R_E = talspelersis tan sen

S_D = membranarea

M_{MS} = rörligamassan

c = lufthastighet

Effektivitet är inte samma sak som känslighet. Mer om det senare. Här fortsätter jag med ett exempel, Vifa PL18, 8 ohm.

Formel 1

$$n_o = \frac{1.18 * (7.8)^2 * 0.0132^2}{2 * p * 345 * 5.8 * 0.0175^2} = 0.003249$$

Effektivitet på 0,3%! Känslighet då? Vi sätter avståndet r till 1 meter.

Formel 2

$$dB = 10 \log(W) + 10 \log(r_0 * c) + 94 + 10 \log\left(\frac{1}{4} * p * r^2\right)$$
$$dB = 10 \log(0.003249) + 10 \log(1.18 * 345) + 94 + 10 \log(0.08) = 84,25$$

I exemplet ovan är det låga 84dB's känslighet. Hemligheten är att det är beräknat på sfärisk utbredning (whole space). Räknar vi på half space (t.ex. en baffel eller bakvägg) lägger vi till 3 dB och får 87,25dB. www.tymphany.com säger 87 dB så helt fel har vi inte räknat. J

Hur får vi högre känslighet? Tja, bråket i *formel 1* skall bli så stort som möjligt (hög effektivitet) vilket säger att täljaren skall vara stor och nämnaren liten, 1000/1 är ju rätt mkt, tex. Alltså kan vi göra ett par justeringar med vårt högtalarelement för att öka känsligheten.

- Högre BL produkt
- Mer membranarea
- Lägre R_E

- Lägre vikt

Ganska självklart egentligen! Forts.

Om vi nagelfar detta punkt för punkt:

- 1) BL produkten är magnetstyrka gånger talspolelängden. Tyvärr går det inte att banka på med hur mkt BL som helst då den påverkar avstämningen, basprestandan. Skall BL produkten ökas kan dessutom linjär slaglängd kortas vilket ger lägre max SPL.
- 2) Mer membranarea ger större högtalare rent fysiskt, mindre estetiskt kan tyckas, större krav på membranets egenskaper, etc. PA element är ju oftast stora i förhållande till hemmahögtalare och en förklaring är just önskan om högre känslighet.
- 3) Lägre Re ger inte så mycket jämfört med alla andra parametrar som ju är kvadrerade. För lågt Re ger jobbiga (kortslutningstendenser) för slutsteget.
- 4) Lägre rörlig massa ger mycket (kvadrerad) men höjer ju resonansfrekvensen (f_s) vilket gör att vi inte får ut lika djup bas.

Om vi testar att ändra på olika parametrar, en åt gången för enkelhetens skull. Jag hoppar att visa alla steg. 3 dB läggs till för halfspace och jämförs med ovan 87.3dB.

Re från 5.8 till 4 ohm $n_o = 0.004711 \Rightarrow dB = 88.9 \text{ dB}$

Sd från 132 till 200 cm² $n_o = 0.007458 \Rightarrow dB = 90.9 \text{ dB}$

Mms från 17.5 till 10 g $n_o = 0.009949 \Rightarrow dB = 92.1 \text{ dB}$

Alla dessa ändringar påverkar känsligheten positivt men basprestandan negativt, spridningen blir sämre (större membranarea) samt att kraven på slutsteget blir större.

Någon slutsats att dra?

Högtalarkonstruktion handlar till stor del om att välja lämplig kompromiss. I detta fall belyser jag hög känslighet vs. andra egenskaper. Detta är inte ovanligt att en god egenskap påverkar minst en annan egenskap negativt.

Tillverkare kan inte trola bort detta hur som helst. En 6.5 tums högtalare som skall ge hyfsad output i basområdet kommer av fysiken vara låst att inte få speciellt mycket högre känslighet än vad vi ser idag. Visst kommer vi kunna se bättre prestanda i framtiden. Men jag ser inga revolutionerande förbättringar som inte för med sig en rad andra nackdelar.

Problemet löses med mer effekt i slutsteget alternativt med större element alternativt med tuffare last eller...

Får jag låna den av dig?

Torsdag den 10 augusti 2006

Min första bil var en Opel Kadett Club 1.6. Bland mina kompisar "Kadutt Klebb". Jag lyckades köpa den för ihop-sparade pengar och hasade mig fram och tillbaka över Ölandsbron till och från Högskolan i Kalmar.

Nästa bil tog jag lån till. Detta efter att jag fått fast anställning på Ericsson. Det blev en Audi 80 (ett märke mina händer alltid skriver som Audio – jag vet inte varför?) med den lite större motorn 2.0E. Ett rejält kliv upp från Kadutt Klebbens 0.5 mm plåt i bärande delar. Ett rejält kliv upp sett till helgalvad kaross jämfört med...norskt krom.

Men Audi'n var en sedan så efter 3 år började jakten efter något som slukade högtalare lättare. Jakten slutade med en Saab 9-5 kombi. Även denna köptes också med hjälp av lån.

Nu funderar jag så smått på hus. Å köps hus så får jag nog se mig dras med min Saab under en tid...fast jag trivs väldigt bra med min Saab. Bruksbil! För hus gäller också lån - för vem har 2 milje sådär bara?

Många hifibutiker erbjuder (räntefria) lån vid köp av hifi. Jag gör det inte. Alls. Men visst är det lockande att "sälja" en produkt till en kund som handlar under förutsättning att lån beviljas. Där jag haft möjlighet, dvs där kunden önskat att Engelholm Audio skulle fixa lånet, har jag sagt NEJ.

Jag irriterar mig på lån till hifi. Det är ju BARA hifi för bövelen! Haf litet tålamod! Rätta mun efter matsäcken!

Borde man inte ta det lite lugnare och faktiskt spara tills man har råd med den produkt man anser sig behöva (men just nu inte ha råd med)? Eller borde man kanske söka i ett prissegment där man faktiskt har råd med produkterna?

Men är det då OK att låna till bil och/eller hus? Luktas dubbelmoral, Pär!

Ja, jag tycker det är OK.

O-konsekvent kanske du tycker, men jag ser en skillnad.

Således: Engelholm Audio ger inte möjlighet till lån, räntefri avbetalning eller dylikt. Cash is king. Money talks - loaners walks.

Få fina eller många massiva

Onsdag den 9 augusti 2006

Watt. Effekt.

Effektfrågan – många eller få watt - verkar vara en "never ending story". Jag är trött på allas faders (/eller moders) känslor inför små klena förstärkare.

*"Titta så duktig den lille förstärkaren är...bara på 5 watt...
men jag är sååå förvånad över hur mycket han låter!"*

Min hållning är enkel: högtalare drivs av ström så se till att det finns. Med ström kommer watt. Jag är pro många watt!

Helt självklart är att vilka Kalle Anka-watt som helst inte duger. Men om inget annat ändras föredrar jag 100 framför 10 watt. Vem säger emot?

Använder man så mycket mer än 10 watt då? Ja. Lyssningskompisar till mig har stativhögtalare och matar in en bit över 100 watt! Bildbevis och mätbevis finns...

Kanske är putteförstärkarna ett bra sätt att slippa höra begränsningarna? Förstärkaren säger STOP på låga volymer. Kanske säger förstärkaren stop på ett öronvänligt vis?!? Med effektstarkare doningar hördes distortionerna från högtalarna, hördes rummets långa efterklang, hördes... Den lilla förstärkaren blir frälsaren på ett problem som har sina grunder annorstädes.

Historiskt sett finns många exempel på hifi-folk som varit inne och vänt i lågeffektsträsket. När dom väl kommer upp ur träsket hör dom vad dom tidigare missat (i allt det gosiga låga ljudet). Dynamik, verklighetstrohet, ljudnivåer, prestanda.

Lågeffektsförstärkare kanske är en fas man går igenom som hifi-nerd? Något man behöver i ryggsäcken för att kunna uppskatta det mer verkliga ljudet från kraftiga förstärkare?

Livet börjar vid 1 kw? Ja, det är det jag har här hemma i alla fall. 4*250 watt vid 8 ohm. Detta driver Mino aktivt delat till basmoduler (förväntad premiär Arkenmässan 2006). Å just nu står ett par golvare på plats i lyssningsrummet. Nyfödda och endast 2 veckor gamla. Egenspecade elementparametrar och mycket bra kontroll på hela utvecklingen.

Och ja – dom mår jättebra av kraftig elektronik. Och dom tål det dessutom!

Jag undrar vad dom skall heta...

Ps. Har du högtalare med ärligt över 93dB's känslighet är du kanske ursäktad...men varför spara på krutet?

Kunskap

måndag den 7 augusti 2006

Med kunskap ökar din förmåga att ta rätt beslut. Oavsett ämne! En nära vän till mig köpte för nått år sedan ny braskamin, en fin Contura! När han berättade detta kom kommentaren – lika självklart som politikernas fjäskande inför valet - "Denna modellen är testvinnare".

Känner vi igen oss? Vi hifi-nerdar?

Med kunskap kan vi själv utvärdera en produkt eller för den delen – ett agerande, ett uppträdande, ett beteende.

I min dagliga omgivning är inte många hifi-intresserade. Heller inte musikintresserade. Standardkommentarerna är:

- Hör du verkligen skillnad med så dyra grejor?
- Jag hör nog ingen skillnad?
- Har du äggkartonger på väggarna?
- Jag hörde om en audiofil som hade en förstärkare för 10'000kr!
- Vad skall man ha för anläggning då?
- Mina högtalare är på 200 watt. Är det bra?

Listan kan göras längre men min poäng är nog klar.

Hur mycket kunskap besitter gemene man (Svensson) om musik, ljudanläggningar, hifi-produkter, musikupplevelser hemma?

Svar: Väldigt lite!

Utbudet av musik kommer ifrån kommersiell radio. Med kommersiell radio kommer endast ett gott – några personer får jobb och en inkomst. Inget mer.

Du som läser detta hoppas jag har kunskap om hifi. Sprid kunskapen till andra men var ödmjuk.

Låt Svensson få uppleva musik i hemmet bättre än vad stor-kedjornas kompletta hemmabiopaket för 1995 kr presterar. Bjud hem dom!

Låt Svensson få höra musik utanför den 10 låtar långa randomiserade hitlistan.

Låt Svensson få veta att cd-skivorna inte bara är dyra utan dessutom är dåligt inspelade/mastrade.

Låt Svensson få kunskap så att han och hon kan ta bättre beslut när han/hon står inför valet av hifi-anläggning hemma.

Snabb bas och hur brett hoppar du?

Lördag den 5 augusti 2006

Ett otroligt irriterande och felaktigt uttryck är "snabb bas". Det är lika galet som Kurts fråga "Hur brett hoppar du?".

Visst är det en beskrivning på upplevt ljud men det är samtidigt ett uttryck som skapar förvirring, felaktigheter, felaktig kritik och dumma rykten.

Bas är precis så snabb som den är. Punkt.

När upplevs "snabb bas"? Egentligen borde jag vägra svara på frågan men nu har jag ju ställt den själv så okej'rå.

Snabb bas upplevs vid något av eller en kombination av dessa egenskaper:

- När det nedersta frekvensområdet inte finns, t.ex. stativare som inte når djupare än till 60hz
- När rummet har en kort utklingning (även) av lågbas. RTC60 på kanske 0.2 sek.
- När högtalaren artikulerar (t.ex. medelst förhöjd energi) straxt ovanför grundtonen i baskaggen.

Problemet med "snabb bas" är att det är svårt att föreställa sig ett stort element prestera snabb bas. Visst läser vi ofta om stora högtalare med kanske en tiotummare som baselement men att det inte är den snabbaste basen recensenten hört. Det är sällan baselementets egna fel som gör att kritik riktas mot ljudupplevelsen... Ofta ser man till att större baselement går djupare i frekvens och med det följer en del egenskaper.

Jag tycker inte man skall klaga om man inte kan komma med förslag till förbättring. Så här kommer mina förslag till uttryck när basen är bra och "snabb" men inte når ända ner:

- Basen spelar utan energi i de djupaste frekvenserna, men det låter ändå tajt i det som presteras.
- Basen har en spelstil som fokuserar på dom övre delarna av basområdet, men det låter tajt och kontrollerat av det som presenteras.
- Basen ger bra förståelse av rytm och takt i dessa musikstycken, men kommer kanske/nog till korta om musik med mer djupbasinformation spelas.

Distortion – vaddåda?

Lördag den 5 augusti 2006

Distorsion ja...

Omformuleras as we speak.

Om inte längden har betydelse – varför då mäta?

Lördag den 5 augusti 2006

För ett antal (drygt 10) år sedan blev tonkontroller bannlysta från hifi-förstärkaren; en förstärkare skulle ha korta snygga signalvägar och klarar sig bra utan tonkontroller!

Men minns du tonkontrollerna? Har du bra ljudminne så kommer du ihåg hur ljudets tonala karaktär ändrar sig med bara lite mer eller lite mindre diskant. Cymbaler får en annan karaktär, fokus hamnar kanske på anslaget eller på metallklangen/utklängningen beroende på om du vred upp eller ner på diskantnivån och/eller hur mycket och vart i frekvens tonkontrollen agerade (ofta runt 10kHz).

Om du nu kommer ihåg denna tonala skillnad och inte är för mätningar – hur tänker du då?

Mätningar inom hifi är ett hett ämne, har varit ett hett ämne och kommer med stor säkerhet också att förbli ett hett ämne. Konstigt! Varför vara emot mätningar? Är man orolig för att mikrofonen skall berätta att du hör fel? Det är väldigt sällan så – jag kommer jättebra överens med min mikrofon!

Det gäller ju att tolka mätningar rätt. Kanske är det svåraste att just inte dra större slutsatser än vad man faktiskt kan/får göra utifrån det mätdata man tillgår. Mätningar är endimensionella och knappt ens det. Dom mäter bara precis det dom mäter. En snäll impedans runt 6 ohm säger bara att impedansen är snäll. Högtalaren behöver ju inte vara lättdriven för det – känsligheten kanske ligger på 81dB/w*m.

Mätningar som *inte* har något utstickande (kraftigt höjd diskant, kraftig dipp i impedansgången eller hög distorsion) ger egentligen ganska lite information. Det ger info om ett "bra resultat i den enskilda mätningen". Inte mer. Det är *lättare* om t.ex. en cd-spelare har en kraftigt avrullad diskant, för med ett sådant mätresultat kan man säga något om produkten.

När jag utvecklar högtalare står (många) olika mätningar som stöd för att nå ända fram men också för att säkra kvalité. Engelholm Audio har drygt ett 20-tal projekt i ryggsäcken där jag hjälpt privatpersoner och hifi-företagare med högtalare. Vissa projekt har gått bra, en hyfsad kund-nöjdhet har infunnits men inga jubel. Efter bara en enda kontrollmätning inses att ett av elementen varit fasvända (polvänt) sista månaden eller två. Denna helt felaktiga högtalare har man lagt massor med timmar på att lyssna till, kritisera, diskutera, jämföra...

En retorisk fråga:

Om jag inte vet hur min produkt mäter, hur skall jag då kunna garantera kvalité? Hur skall jag göra om du kommer missnöjd med en produkt till mig? Skall jag sätta mig och lyssna och *tycka*, kanske säga "*Nej du måste spela in denna i 1000 timmar till*" (underförstått – jag vet inte vad som är fel men du kanske vänjer dig?).

Ännu en skivaffär stänger ner

Friday, 04 August 2006

Då var det klart att sista skivaffären slår igen i Karlskrona, Rocks. Innan Rocks var det Skivlagret där f.ö. personalen var verkligen duktig på musik och då inte bara topplistan. Rocks var OK och personalen var åtminstone hjälpsamma vilket är värt mycket.

I en stad med drygt 50'000 invånare finns det inte möjlighet att driva en (precis – EN) skivbutik! Höga skivpriser, musik som färskvara, reklamradio kanalerna sliter ut musik långt innan bäst före datumet nåtts... Ja å så MP3 nedladdningen såklart.

Visst har förresten musik allmänt sett blivit en vid-sidan-av-konsumtion? Vid sidan av joggningsrundan. Vid sidan av gräsklippningen. Vid sidan av festen. Vid sidan av... Få är vi som sitter ner och verkligen njuter av musiken. Få är vi som ger musiken vår fulla koncentration.

Samma sak är det med konserter, för det kan man knappast konsumera vid sidan av något annat. Jag erkänner att jag själv inte är en flitig konsertbesökare men jag försöker så gott det går. Jag skyller det mesta på att jag inte får/tar reda på när, vem och vart det spelas. Allt för ofta hör jag om konserter i efterhand. Konserter jag gärna själv sett. Men så får ju inte musiken så stort utrymme heller utan man får själv väldigt aktivt söka informationen.

Senast var det förresten Sarah McLachlan i Stockholm. Det var en suverän konsert och Sarah visade sig vara positivt överraskad, nästan överrumplad, över det minst sagt varma mottagandet hon fick i Sverige. Under en session mellan låtar där Sarah pratade med oss i publiken och det var rätt tyst, förklarade hon just detta – hon förväntade sig inte hängivna fans som kunde texterna! Hon nästan rodnade, visade sin ödmjukhet och inte blev det mindre tydligt när en kille i publiken – med otroligt stark röst – skrek ut "WE loooooove you Sarahhaaaa!" följt av en rejäl applåd. Gåshud och ett minne för livet...

Musik är gott!

Ps. Åhlens finns faktiskt kvar.

Hifi som hobby, sport eller bruksintresse

Fredag den 4 augusti 2006

Jag tror alla sorter finns men jag tillskriver mig till det sista: bruksintresse.

Hifi-hobbisten gör det driven av intresset till produkterna, till erfarenheterna av olika produkter, testar gärna allt och sätter helhetsintryck på produkten. Ett helhetsintryck som gärna plockas fram vid diskussion med andra Hifi-hobbister: "Ah när jag testade denna så var det klart en laid back cdspelare...". Det är inte omöjligt du är otroligt påläst om dina egna produkters företräden gärna förmedlat via positiva recensioner till vilka du gärna refererar. Kanske sätter du ett likhetstecken mellan dina produkters rykte och din egen person?

Hifi-sportaren gör det driven av tävlingsinstinkt. Det är möjligt att jag tänker på just dig nu men du tar säkert inte åt dig. Tävlingsinriktningen gör att det jämförs friskt mot andras anläggningar, priser står mot priser, ideologi står mot ideologi, etc. Inte sällan är det ett stort system, med stora högtalare och rejäl ljudkapacitet. Men allvarligt – du skulle kunna köpa en stor integrerad Rotel, ett par stora discohögtalare för mer hifi har du inte. Trots priset...

Hifi-brukaren lägger tid på att få ett ljud som ger gott ljud med stor musikkunskap. Jag vill nog kalla mig själv för hifi-pragmatiker. Att dissekera detaljer i ljudet som inte går att förnimma sig skillnader om nästa gång jag slår på anläggningen är ointressant. Men anläggningen skall leverera. Varje dag. Vid varje tillfälle. Med all musik.

Gemensamt för alla är förhoppningsvis musiken. Men säkert på olika sätt.

Ring Radiatorns vara eller icke vara

Onsdag den 2 augusti 2006

Jag förutspår att Ring Radiatorns vara eller icke vara kommer vara icke vara inom 4 år! Sug på den formuleringen, svensklärare!

Det är en dålig diskant som kräver hög och brant delning men som också levererar en hög distortion. Den är dessutom lite dyrare än andra – men det kostar ju att ligga på topp...

Ring Radiatorns utseende har gått hem bland många och jag har själv byggt med den (på kunduppdrag får jag väl tillägga). För visst ser den fräck ut? Med en liten fasplugg där i mitten som man dessutom kan få i fräck rå metall.

Men hur faan låter den egentligen?

Pris-psykologi i hifi'ns värld

Tisdag den 1 augusti 2006

Visst är det så?

Dom flesta skyller kvalitén (närvaron eller frånvaron av densamma) på komponentkvalitén i 9 fall av 10, aldrig på själva *konstruktionen*. Detta trots att det är *där* största delen av kvalitén ligger!

Varför är det så? Tja, lätt! Det är ju lättare att se vilket högtalarelement det är eller från vilket land apparaten kommer ifrån och därigenom dra (förhastade) slutsatser kring ljudet än att sätta sig in i konstruktionslösningen! Thiel & Partner element låter så, engelska hifiprodukter låter si, rör låter så för att inte bara tala om banddiskanter!

Ett kärt ämne är rör- kontra transistorförstärkare. Frågan dyker upp om och om igen på internet fora: *vad låter bäst?* Samma sak om MP3. Det är en frågeställning som understryker att frågeställaren bara är intresserad av ytan och inte av det äkta innehållet, den äkta kvalitén. Litar man blint på att alla företag gör sitt yttersta i konstruktionsfasen?

Tänker man på detta i 1 minut inser man lätt att det inte går att ge något specifikt svar på frågan (rör vs transistor eller MP3 vs cdskiva). Det är konstruktionen (eller inspelningen) i sig som avgör ljudkvalitén/ljudsignaturen inte hurvida man använder rör eller transistor. Man kan t.ex. erhålla rörens distortionsspektra när man använder transistorer – konstruktören avgör! Självt har jag MP3'or som låter mycket bättre än vissa cd. För båda frågorna kan man dock säga att förutsättningarna är bättre i ena fallet...

Vid flera tillfällen har jag varit med om att lyssna på kompetenta (olika) system, men där en av delarna prismässigt legat i en annan (lägre) division. Gissa om detta nagelfars, kritiseras, ifrågasätts för att till slut ratas? Jo... Den kostar ju endast 8000 kr medan slutsteget litar i en helt annan liga (dvs den ligan som kostar 80'000 kr). Det är precis som att lyssningslugnet inte infinner sig förrän rätt prisklass inhandlats. Med billigare produkter försvinner engagemanget i att trimma in och optimera. Dyra produkter får däremot den ömma handens smekning. (Undantaget som bekräftar regeln är väl Timbres noggranna och seriösa test av Mino på Euphonia forumet).

Jag ser många tillfällen då billigare produkter (inte bara i hifi-världen) inte får alls samma förutsättning som dyrare. De dyra produkterna får förutsättningar och engagemang inte ens utställningskatter kan drömma om! Allvarligt – borde det inte vara tvärtom? Dom dyra exklusiva produkterna borde ju vara mer lättanvända, enklare att få rätt, mindre kräsna?

För min egen del gäller samma förutsättningar för alla EA produkter. Mino drivs med Krell men testas även med en integrerad Rotel (för 3000 skr). Precis samma behandling som Quadro får.